

Dosarul nr. 3r-62/23 (2-21107506-01-3r-21032023)

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Central, judecător – L. Grădinari

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți, judecători – S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu

DECIZIE

21 iunie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Tamara Chișca-Doneva

Mariana Pitic

Aliona Miron

examinând recursul declarat de Grecu Iurie,

în cauza civilă la acțiunea în contencios administrativ înaintată de Grecu Iurie împotriva Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei Glodeni, privind constatarea refuzului dreptului de acces la informațiile solicitate, constatarea recunoașterii dreptului vătămat - dreptul la acces la informație, sancționarea pârâților conform art. 24 al Legii privind accesul la informații, obligarea pârâților cu titlu de satisfacție echitabilă să repare prejudiciul moral cauzat, în mod solidar, în mărime de 3000 lei, obligarea furnizării informației,

împotriva încheierii din 13 februarie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost declarat inadmisibil apelul înaintat de Grecu Iurie împotriva hotărârii din 16 decembrie 2022 a Judecătoriei Drochia, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La 19 iulie 2021, Grecu Iurie s-a adresat cu acțiune în contencios administrativ împotriva Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei Glodeni, solicitând constatarea refuzului dreptului de acces la informațiile solicitate; constatarea recunoașterii dreptului vătămat - dreptul de acces la informație; sancționarea pârâților conform art. 24 al Legii privind accesul la informații; obligarea pârâților să repare prejudiciul moral cauzat, în mod solidar, în mărime de 3000 lei; obligarea furnizării informației.

Prin hotărârea din 16 decembrie 2022 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, s-a respins acțiunea în contencios administrativ înaintată de Grecu Iurie către Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Glodeni.

La 18 ianuarie 2023, Grecu Iurie a contestat cu apel hotărârea din 16 decembrie 2022 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea în contencios administrativ să fie admisă integral.

Prin încheierea din 13 februarie 2023 a Curții de Apel Bălți, a fost declarat

inadmisibil apelul înaintat de Grecu Iurie împotriva hotărârii din 16 decembrie 2022 a Judecătorei Drochia, sediul Central.

La 24 februarie 2023, Grecu Iurie a declarat recurs împotriva încheierii din 13 februarie 2023 a Curții de Apel Bălți, recursul fiind expediat prin poștă la 23 februarie 2023 (f.d. 129).

În motivarea recursului, s-a invocat faptul că recurentului i-a fost expediată copia hotărârii motivate a primei instanțe la 19 decembrie 2022. Astfel, instanța de apel, potrivit recurentului, a interpretat eronat normele cu privire la calcularea termenului de declarare a apelului, apelul motivat fiind depus în termen de 30 zile de la notificarea hotărârii motivate.

Astfel, recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii din 13 februarie 2023 a Curții de Apel Bălți, și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

Studiind materialele dosarului, în raport cu temeiurile invocate în cererea de recurs și prevederile legale, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Grecu Iurie este neîntemeiat și necesită a fi respins din următoarele considerente.

Conform art. 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat încheierea contestată la 13 februarie 2023, acesta fiind notificată recurentului la 22 februarie 2023 (f.d. 130).

Astfel, recursul declarat de Grecu Iurie, înregistrat la 24 februarie 2023, expediat prin poștă la 23 februarie 2023, este în termen (f.d. 128-129).

La 21 martie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia recursului (f.d. 133). Referință asupra recursului lui Grecu Iurie nu a fost depusă.

Studiind materialele cauzei, completul de judecată al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Grecu Iurie urmează a fi respins din următoarele motive.

În corespundere cu articolul 241 alin. (1) din Codul administrativ încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Completul de judecată reține că în prezenta speță obiectul de examinare în ordine de recurs vizează legalitatea încheierii din 13 februarie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost declarată inadmisibilă cererea de apel depusă de Grecu Iurie împotriva hotărârii din 16 decembrie 2022 a Judecătorei Drochia, sediul Central, din motiv că apelul a fost depus după expirarea termenului prevăzut de art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

Conform art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art. 195 din Codul administrativ, potrivit cărora procedura acțiunii în contencios administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1)-(4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Din materialele cauzei rezultă că, la 16 decembrie 2022 Judecătoria Drochia, sediul Central a pronunțat dispozitivul hotărârii în ședință publică, prin care a fost respinsă acțiunea în contencios administrativ depusă de Grecu Iurie împotriva Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei Glodeni, privind constatarea refuzului dreptului de acces la informațiile solicitate, constatarea recunoașterii dreptului vătămat - dreptul la acces la informație, sancționarea pârâților conform art. 24 al Legii privind accesul la informații, obligarea pârâților cu titlu de satisfacție echitabilă să repare prejudiciul moral cauzat, în mod solidar, în mărime de 3000 lei, obligarea furnizării informației (f.d. 106).

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 18 ianuarie 2023, Grecu Iurie

a contestat cu apel hotărârea din 16 decembrie 2022 a Judecătorei Drochia, sediul Central, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea în contencios administrativ să fie admisă integral (f.d. 116).

Prin încheierea din 13 februarie 2023 a Curții de Apel Bălți, a fost declarat inadmisibil apelul înaintat de Grecu Iurie împotriva hotărârii din 16 decembrie 2022 a Judecătorei Drochia, sediul Central (f.d. 122-123).

Efectuând controlul judiciar al încheierii din 13 februarie 2023 a Curții de Apel Bălți, instanța de recurs constată că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural.

Ținând cont de prevederile art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de recurs menționează că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

Astfel, în corespundere cu art. 236 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ apelul se declară inadmisibil în special când a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1).

Instanța de recurs menționează că termenul de procedură instituit de legiuitor pentru demararea căii de atac în ordine de apel este prevăzut de o normă imperativă.

Articolul 232 alin. (1) din Codul administrativ reglementează expres că începutul curgerii termenului de depunere a apelului este determinat doar de un singur eveniment – pronunțarea dispozitivului hotărârii. Prin urmare, momentul notificării/comunicării dispozitivului hotărârii judecătorești participanților la proces nu influențează data de când începe să curgă termenul de 30 de zile de contestare a hotărârii judecătorești prin depunerea cererii de apel.

Din această ipoteză rezultă că participanții la proces, fiind interesați în soarta soluționării litigiului în care sunt implicați, trebuie să demonstreze un rol activ, manifestând comportament de bună-credință față de drepturile și obligațiile sale procedurale. Astfel, reclamantul/apelantul trebuia să facă uz de toate drepturile sale procedurale, pentru a lua cunoștință de hotărârea judecătorească pronunțată asupra fondului cauzei.

La caz, dispozitivul hotărârii contestate a fost pronunțat la 16 decembrie 2022, iar cererea de apel nemotivată a fost depusă de către apelant abia la 18 ianuarie 2023 (f.d. 116). Astfel, ultima zi de depunere a apelului pentru Grecu Iurie, a fost data de 16 ianuarie 2023, zi de luni, ținând cont atât de data pronunțării dispozitivului hotărârii instanței de fond, cât și de finisarea termenului de atac la 15 ianuarie 2023, zi de duminică. Or, potrivit 112 alin. (2) din Codul de procedură civilă, dacă ultima zi a termenului este nelucrătoare, acesta expiră în următoarea zi lucrătoare.

În pofida celor enunțate supra, Grecu Iurie a depus apelul împotriva hotărârii instanței de fond, cu încălcarea evidentă a termenului legal de 30 de zile prevăzut la art. 232 alin. (1) din Codul administrativ. Or, termenul-limită de declarare a apelului a expirat la 16 ianuarie 2023 inclusiv, pe când apelul a fost depus la Curtea de Apel Chișinău la 18 ianuarie 2023.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în

termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia). La fel, în cauza Ponomaryov v. Ucraina, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că, deși în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Totodată, conform art. 237 din Codul administrativ, prevederile art. 65 alin. (1)–(3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

Conform art. 65 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Instanța de recurs notează că, în cazul din speță, apelantul/recurent Grecu Iurie nu a făcut uz de dreptul procedural respectiv și nu a solicitat repunerea în termenul de depunere a apelului.

În lumina acestor circumstanțe, completul de judecată al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că instanța de apel corect a declarat inadmisibil apelul depus de Grecu Iurie împotriva hotărârii din 16 decembrie 2022 a Judecătoriei Drochia, sediul Central. În acest context, prin prisma celor constatate, instanța de recurs apreciază ca fiind declarative argumentele invocate de recurent în conținutul cererii de recurs.

Astfel, din considerentele enunțate și având în vedere faptul că încheierea privind inadmisibilitatea apelului depus de Grecu Iurie împotriva hotărârii din 16 decembrie 2022 a Judecătoriei Drochia, sediul Central este întemeiată și adoptată cu respectarea cadrului legal, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Grecu Iurie.

Se menține încheierea din 13 februarie 2023 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă la acțiunea în contencios administrativ înaintată de Grecu Iurie către Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Glodeni, privind constatarea refuzului dreptului de acces la informațiile solicitate, constatarea recunoașterii dreptului vătămat - dreptul de acces la informație, sancționarea pârâților conform art. 24 al Legii privind accesul la informații, obligarea pârâților cu titlu de satisfacție echitabilă să repare prejudiciul moral cauzat, în mod solidar, în mărime de 3000 lei, obligarea furnizării informației.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Tamara Chișca-Doneva

Judecători

Mariana Pitic

Aliona Miron